

1907

1055

/ 34.10.30 - 224

Lineke.

NOTA

" EEN DORPSWAPEN VOOR BOIJL "

Navorsingen
uitwerkingen
verdedigingen
vormgeving
doelstelling
gebruik

door J.J. Meijer

lid Commissie van middenstanders en handelsondernemers in Boijl (Fri).

VOORWOORD

Voor velen is een wapen, in de heraldische zin, iets, dat direct wordt geassocieerd met Adeldom. Adel met een hoofdletter, want ondanks deze tijd, waarin afkomst en komaf van minder belang is, kijkt men toch vaak nog op tegen adellijke personen.

Per definitie voeren adellijke families een familiewapen. In vroegere tijden was dat namelijk het middel, waaraan men elkander kon herkennen, hetgeen met name in tijden van oorlog en strijd (en die waren er veel!) van levensbelang kon blijken te zijn.

Ook publiekrechtelijke lichamen voeren vaak een wapen. De overheid, provincies, gemeenten, sommige dorpen en steden, etc. etc.

Men heeft in de moderne tijd de betekenis van het wapen opnieuw leren kennen, en opnieuw leven ingeblazen: herkenbaarheid.

Bedrijven werken met een logo, om het plaatselijk te houden: kijk maar naar het varkentje van slagerij Van Opzeeland, de bliksemflits van Bottema of het danspaartje van de schrijver dezes.

Dat alles met als doel zich te manifesteren, herkenbaar zijn, herkent te worden.

Met die gedachte is in de commissie van middenstanders het idee van een dorpswapen voor Boijl positief gaan bekijken.

De keuze van het wapen viel, zoals wel vaker is gebeurd, op dat van een familie, die honderden jaren een stuk geschiedenis van Boijl maakten: de bewoners van de versterkte veste De Riesen, die hun naam hadden ontleend aan de omgeving, de familie Van Riesen.

Niet het huidige, gedeelde , wapen, maar het originele wapen werd hiervoor gebruikt.

Over dit gebeuren van adoptatie, de gerechtelijke mogelijkheden en bevoegdheden, de totstandkoming, etc. gaat deze nota.

Met name om duidelijk te maken, hoe trots de Boijligers kunnen zijn op dit stukje unieke geschiedenis, alsmede een eerbetoon aan de familie, die totaan het begin van deze eeuw nog tot de levende historie van Boijl behoorde.

VAN RIESEN.

Over de komst van de familie van Riesen naar Boijl wordt nog eens gespekuleerd. Naar alle waarschijnlijkheid is het juist, dat de eerst bekende stamvader van deze familie, geheten "Jacop", geboren omstreeks 1490, eigenerfde was onder Rijsberkamp. Bewijsbaar is gebleken, dat de familie vanaf 1585 te Boijl (Beuil) woonde. Toen werd geboren Andris of Andries Jans Van Riesen.

Tot in de 17e eeuw was de oorspronkelijke naam De Rijsen. In het dialect werd dat uitgesproken als Riesen, waarna deze familie haar naam aanpaste aan de spreekwijze.

Het stamerf of sate "De Riesen" is gelegen onder Boijl, in Noord-Oostelijke richting, de kant van Elsloo, op de grens van Friesland en Drenthe in de gemeenste Weststellingwerf.

De thans niet meer bestaande sate lag oorspronkelijk te midden van hoog opgaand geboomte, en nog ten dele aan de voorkant omgeven door de oude singel.

Oorspronkelijk was deze bezitting ruim 100 bunders groot, doch door gedeeltelijke verkoop en later door verdeling door wererving verloor het landgoed in omvang, maar tot in het begin van deze eeuw bleef het een flink boerenbedrijf in eigen beheer, groot ruim 40 hectaren, waarbij als grote merkwaardigheid dient te worden vermeld, dat de hoeve nooit in een ander geslacht overging, zodat tot op het laatst het bezit in handen van een en dezelfde familie bleef.

Een uiterst zeldzaam geval, dat, bewijsbaar, sinds meer dan drie eeuwen, het stamgoed in handen bleef van de familie Van Riesen, met een kanttekening: aan het einde der 17e eeuw ging de sate over aan de kinderen, waarvan de moeder tot de Van Riesenstam behoorde. De kinderen bleven zich echter noemen naar de sate, het stamgoed: De Riesen.

De naam is afkomstig van de omgeving. Het "rijs" of "ries" staat in verband met het aldaar voorkomende rijshout van wilgen en elzen in de zogenaamde broek- of madelanden, rijs(ries)-landen in deze streek. De landerijen bij de Riesen gelegen, bestonden dan ook uit de zogenaamde Hoge Riesen en Lage Riesen, de woeste gronden (bos en heide) meegerekend.

Even ten Noord Westen van de Riesen ligt de buurtschap Rijsberkamp, eveneens naar de laag gelegen gronden in de omgeving zo genoemd. Met de oude benaming komt de sate nog voor op de gemeente atlas van Friesland (Eekhoff, omstreeks 1850)

De oorspronkelijke omgeving van De Riesen veranderde door de tijden heen sterk, in het bijzonder door de ontginning van woeste gronden in vruchtbaar bouw- en weideland, en tevens bracht de betere bemaling hier veel veranderingen tot stand.

Thans staat op de plaats, waar eens de sate De Riesen stond een nieuwe boerderij. Ook die heeft de naam "De Riesen", evenals de straat er naar toe.

In de volksmond heeft men, bij een archeologisch onderzoek naar deze plaats, waar men overigens niet zomaar mag graven, de plaatsen, waar palen stonden, gaten dus, meegenomen naar Leeuwarden.

De familie Van Riesen, eigenen van Friesland, een adellijke familie dus, voert een familiewapen.

De beschrijving van hun familiewapen is als volgt:

Gedeeld:

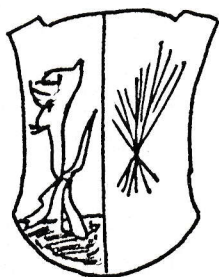
I in keel een klimmende gouden vos, op grasgrond.

II lazuur een takkenbos (bundel rijshout) van zilver.

Afgebeeld op een Engels schild, gedekt door een vijfbladige fleuronkroon. (geen rangkroon)

Volgens de Rijksarchivaris in Friesland, in 1939, Dr. A.L. Heerma van Voss, die het als voren beschreven familiewapen kende van de uit Rinsumageest afkomstige notaris Willem van Riesen, voorkomende op een minuutakte als inktstempel d.d. 26 mei 1838, zou het wapendier ook kunnen zijn een ree, mogelijk een marter of een wezel.

Het oudere wapen, waarover uiteindelijk deze nota gaat, vertoont duidelijk een vosachtig dier, waardoor wij er van uit kunnen gaan, dat ook in het huidige wapen van de Van Riesens een vos voorkomt.

Bovenstaande schets geeft ongeveer aan, hoe het huidige wapen van de familie Van Riesen, afstammelingen van de satebewoners, niet te verwarren met Van Riessen, er uit ziet.

Soms met een kroon, soms met helm en het typische helmteken: de geharnaste arm met ontblote vuist, soms met in de vuist nog weer een takkenbos of bundel rijshout.

Hoofdkleuren dus: keel (oude benaming voor rood) en lazuur (oude benaming voor blauw)

Het oorspronkelijke wapen is echter niet gedeeld! Dit wapen vertoont een klimmende vos, met in de rechterpoot een bundel rijshout.

De officiële beschrijving:

In keel een klimmende gouden vos, voerende in de rechter voorpoot een bundel rijshout van zilver.

Helmteken: een geharnaste of gewapende arm, de vuist ontbloot.

Dekkleden: keel en goud.

Dus geen enkele lijn naar de lazuur kleur, echter wel: de bundel rijshout van zilver. Ook staat de vos niet op grasgrond.

Dat is dus het oorspronkelijke wapen van de satebewoners van Boijl, als afgebeeld op het omslag van deze nota.

Of de afstamming van deze familie, uit Duitsland, juist is, kan niet worden bewezen.

Binnen de familie ging wel het verhaal, dat er een afstamming plaats heeft gevonden vanuit Westfalen, het land van de rode aarde.

Volgens overlevering zou een lid van dit geslacht tijdens de 30 jarige oorlog naar Friesland zijn gekomen, en zich bij Beuil hebben gevestigd. En aldus stamvader van de Nederlandse tak zijn geworden, alsmede stichter van het stamgoed "De Riesen".

Uit archiefonderzoek is echter uit niets gebleken, dat dat waar zou zijn.

Ook Picardt geeft niets van zo iets aan.

Dr. Kits Nieuwenkamp verwijst dit verhaal dan ook direct naar het land der fabelen.

Denkelijk ging de familie hier af op de naamsovereenkomst met de adellijke familie von Riese uit Stiermarken, of het geslacht Riesen (zonder von), waarvan het wapen voorkomt in het wapenboek van Fulda.

Dan bestaat ook nog het geslacht Riese Stallburg, dat echter Jacobsschelpen voert.

Uit het Deutsches Adelslexicon blijkt niets van een link naar "onze" van Riesens.

In Boijl komt de naam Van Riesen ook voor met twee "ss en", dus: Van Riessen.

Tijdens de laatst gehouden familiedag van deze familie, in het dorpshuis "De Tille" te Boijl (1987) herkenden een aantal personen het wapen.

Toch werd mij van diverse kanten verteld, dat men geen familie is van de kasteel - of satebewonersfamilie Van Riesen.

Het is natuurlijk in de geschiedenis vaker voorgekomen, dat families zich gingen noemen naar hun omgeving, of naar andere families.

Wellicht is er ergens in de duisternis van de geschiedenis een dergelijke link te leggen.

Over het gebruik van de Van Riessens, met dubbele s, van een familiewapen valt niets te zeggen, omdat het voeren van familiewapens vrij is, zelfs als de naam niet overeen zou komen.

In het hiervolgende ga ik daar nog dieper op in.

Over het algemeen kan gezegd worden, dat de naam van het kasteeltje, of meer: versterkte veste, alsmede het landgoed, en de familienaam Van Riesen, alsmede het familiewapen, zowel het oorspronkelijke als het thans gevoerde, ontleend zijn aan de omgeving.

We spreken dan van een "sprekend" wapen, afgeleid van de naam alsmede aan de bodemgesteldheid ter plaatse van waar het geslacht afkomstig is.

HERALDIEK

Wapenkunde. De wetenschap van wapens, en hun dragers. En hierbij wordt met name bedoeld op een bepaald wapen, n.l. het schild. Het schild, dat werd gebruikt om vijandelijke pijlen of zwaardslagen af te weren.

Omdat echter de ridders verborgen zaten achter maliënkolders, harnassen en helmen, kon men niet zien of men te maken had met vriend of vijand.

Daarom ging men op de schilden tekens voeren. Dat konden "toevallige" tekens zijn, als bijvoorbeeld vijf rode strepen. Het is heel goed mogelijk, dat een bloedende hand die vijf strepen heeft achtergelaten.

Ook bepaalde dieren, waaraan men dacht moed of kracht te ontleen, werden gebruikt.

Voorbeelden: de leeuw, de adelaar.

Soms had een afbeelding te maken met een naam, of een omgeving.

Het doel was: herkenbaar zijn, voor vriend en vijand.

Sommige koningen hadden een speciaal persoon in dienst, die een wapenboek moesten aanleggen, waarin de wapens werden getekend met de naam er bij. Zulke personen heten herauten. Er zijn nog enige van die wapenboeken overgebleven, vanuit de vroege middeleeuwen.

Een wapen moet aan verschillende eisen voldoen:

Daar het wapen van ver herkenbaar moest zijn, werden oneigenlijke kleuren als vanzelf uitgesloten. Slechts heldere, sprekende kleuren, zoals lazuur (Blaauw), Keel (Rood), Sinopel (Groen) en Sabel (Zwart) kwamen daarvoor het best in aanmerking, hierbij kende men nog twee metaalkleuren, goud en zilver, doorgaans vervangen door geel en wit. Later kende men ook nog Purper of Paars, en Oranje. Soms ook werd een figuur in natuurlijke, of vleeskleur afgebeeld.

Vanwege de duidelijkheid moesten steeds kleuren op metaal, en metaal op kleuren staan afgebeeld, dus nimmer: kleur op kleur of metaal op metaal! Purper en vleeskleur wordt als onzijdig aangemerkt, dus die mogen zowel op metaal als op kleur.

Naast de kleuren kennen we nog een afbeelding voor bont, genaamd hermelijn. Ook zien we nog: vair. En als die kleuren omgedraaid worden, zien we tegenhermelijk en tegen vair.

Hieronder een overzicht van hoe de diverse kleuren, metalen en stoffen in drukwerk weergegeven worden.

Dit systeem is ontworpen voor gravures en ongekleurde afbeeldingen, door Pater Sylvester a Sancta Petra.

Hij dacht dit uit in 1638, door met puntjes en lijnen te weken.

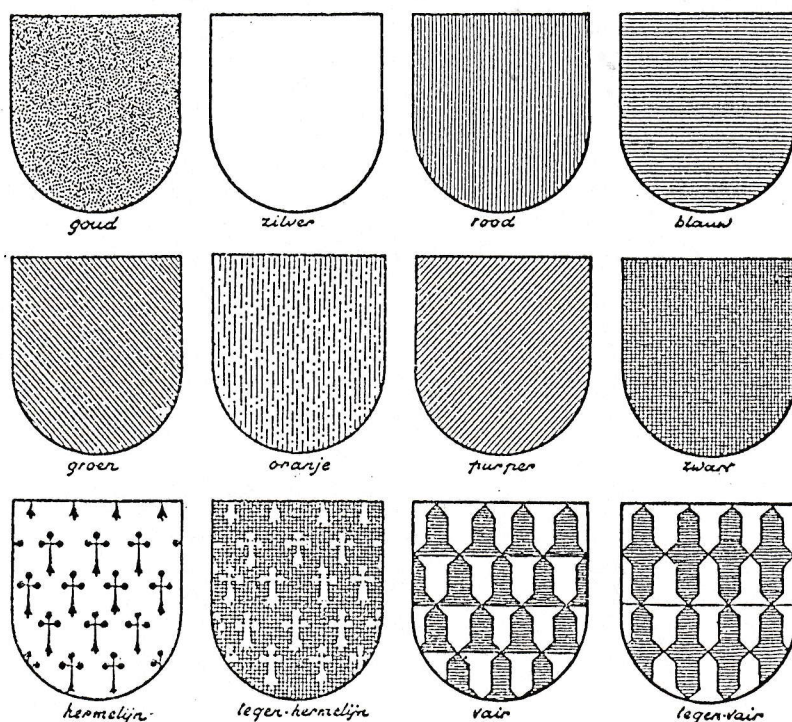
Goud: zwarte punten

Zilver: wit

Rood of Keel: loodrechte arceringen

Zwart of sabel: kruislingse arceringen, thans ook wel geheel zwart

Groen of sinopel: rechtsgeschuinde arceringen
 Blauw of lazuur: horizontale arceringen
 Oranje door loodrechte arceringen en punten
 Purper door links geschuinde arceringen.

Men geeft aan de kleuren ook wel een betekenis, een de kleurcombinaties eveneens.

Rood-Goud, kleuren uit "ons" wapen, betekent: vrijheid.

Benaming voor losse armen: rechterarm: dextrocherium. Linkerarm: senestotrocherium.

Het aangeven tot welke ridder, familie of groep men behoorde werd niet alleen aangegeven via wapens.

Indianen van Noord Amerika hadden speciale oorlogskleuren op hun gezicht, veren en kralen op en om het hoofd.

Diverse stammen uit Afrika gaven hun eigen groep aan met bijv. botjes in neus of oor, ringen om de nek, etc. etc.

En om dichter bij huis te blijven: de Schotse Clans hadden speciale kleuren in hun stoffen, de schotse ruit.

Steeds echter tot het zelfde doel: aan te geven waartoe men behoort.

Daarom hebben ook veel bedrijven, ook al in vroeger jaren, een beeldmerk of logo, waar veel gebruik van gemaakt wordt. Een paar simpele voorbeelden zijn de al eerder genoemde Boijliger zakenlieden, maar denk ook aan het teken van de NS; DE koffie, Sandeman sherry (de man met de cape), etc. etc.

De oorspronkelijke wapens bestonden meestal uit een afbeelding op een schild. Het model schild varieerde van eeuw tot eeuw en van plaats tot plaats, of liever: van land tot land.

Het zou te ver gaan, om al dat soort zaken in deze nota aan te voeren. Omdat er echter sprake is van verdelingen, wil ik nog wel even ingaan op dat aspect.

Feit is namelijk, dat de huidige nazaten van de satebewoners uit Boijl een gedeeld wapenschild voeren, met andere kleuren dan het wapen dat eens gevoerd werd.

Op de volgende bladzijde teft U een overzicht aan van de wijze, waarop schilden wrdden ingedeeld.

De reden, waarom dat werd gedaan, kan zijn, dat de wapens van twee families werden samengevoegd. Zo'n "alliantiewapen" werd gemaakt ter gelegenheid van een huwelijk tussen twee wapenvoerenden.

Soms ook, om verschillende aspecten van een wapen beter uit de verf te laten komen.

Het huidige familiewapen van de Van Riesens is gedeeld, volgens model 1 van dat overzicht, met op de linkerhelft (voor degenene die er naar kijkt, dat is officieel de rechterzijde geheten) de rode kleur (keel) met daarop de klimmende vos. Die helft van het wapen is ook nog ingedeeld als in model 10, een versmalde schildvoet, voorstellende grasbodem, dus groen (sinopel).

De andere helft bevat op een blauwe (lazuur) achtergrond een zilveren bos rieshold, dat is de bos, die op het "oude" wapen de vos nog in zijn voorpoot houdt.

Het wapen van de koninklijke familie bevat zo een hele serie verdelingen, met in elk kwartier een afbeelding van een van de bezittingen (het wapen daar van) van deze familie.

Het zou zeer interessant zijn, om dat verder uit te diepen, maar ik verwijs de geïnteresseerden hiervoor naar de literatuurlijst. Op de boeken van Rietstap na, die ik helaas niet kan bemachtigen, kunt U daarvoor altijd bij de schrijver terecht.

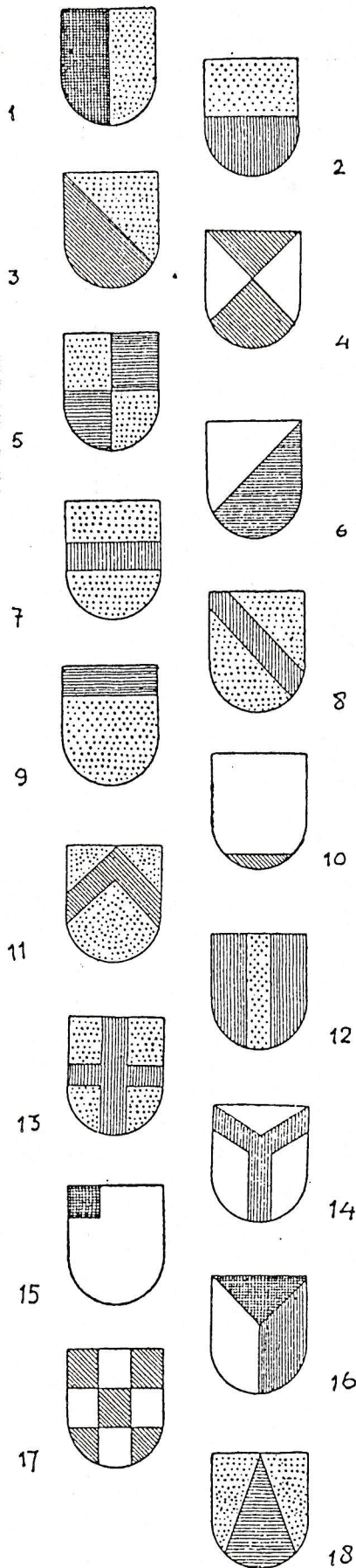
Een ander punt is nog het gebruik van wapens, in oude zegels, om de lak mee te kenmerken, en het gebruik in een ex libris.

In mijn bezit zijn een aantal oude testamenten, uit de 16e en 17e eeuw, waarvan ik twee afdrukken heb bijgevoegd aan deze nota.

Hiermede besluit ik dan dit stukje informatie of wapenkunde, of heraldiek.

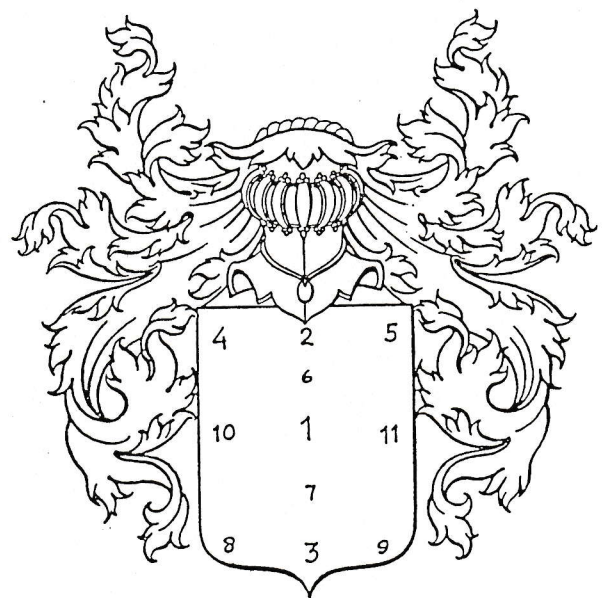
Schildverdelingen

Op deze pagina laten we u wat schildverdelingen zien; u krijgt dan tevens een indruk hoe een wapen omschreven wordt.

1. gedeeld van zwart en goud
2. doorsneden van goud en rood
3. geschuind van goud en groen
4. schuingevierendeeld van groen en zilver
5. gevierendeeld van goud en blauw
6. linksgeschuind van zilver en blauw
7. in goud een rode dwarsbalk
8. in goud een rode schuinbalk
9. in goud een blauw schildhoofd
10. in zilver een groene versmalde schildvoet
11. in goud een groene keper
12. in rood een gouden paal
13. in goud een rood kruis
14. in zilver een rode gaffel
15. in zilver een zwarte schildhoek
16. gaffelsgewijze verdeeld: van boven zwart, rechts zilver, links rood
17. vijf groene vakken grenzende aan vier zilveren
18. in goud een blauwe punt

Het schild is als volgt verdeeld en men heeft onderstaande benamingen eraan gegeven:

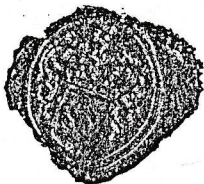
1. hart of middelpunt	7. schildnavel
2. hoofdpunt	8. rechterbenedenhoek
3. schildpunt	9. linkerbenedenhoek
4. rechterbovenhoek	10. rechterzijde
5. linkerbovenhoek	11. linkerzijde
6. ereplaats	

den selven syn leven lang in alles de
behulpwaerne hand te sullen Bieden
trouwe assistentie van, zo wel in gesondt
heijd als krankheijd, en besorgen dat by des
selfs overlyden behoort en ordentelyk
wordt ter aarde bestelt.

In Waarheijts overcomde ~~habe~~ is dese door
Beiderwijts contrahenten onder remun-
tatie van alle en iedere exceptie
doeser eenighsints Contrarierende, in specu-
doli, persuasione, status non comperte,
lesione ultra dimidium, en wat naem
sy hebben kunnen of mogen, eigenhand
getekent en met haere aangevoerde
Legals bekrachtigt actum Emmerik
den 13 November 1760.

G. A. B. Sturman

J. V. Sturman

J. G. A. van Sturman

A. C. van Sturman getrouwt Buining

J. Van Sturman

M. H. Van Buining

FAMILIEWAPENS

- wie mag ze voeren
- hoe kom ik er aan
- zijn er wettelijke regelingen

Voor wie zich voor deze materie interesseert, komt de vraag snel op: zou ik zelf ook een familiewapen hebben?

Dat is natuurlijk zeer goed mogelijk. Er zijn duizenden en duizenden familiewapens, alleen in Nederland al. Friesland, waar een ieder die vrij was en op eigen grond woonde ook van adel, kent een uitgebreide heraldiek.

Ook Duitsland en Frankrijk, Italië, etc. etc. kennen duizenden en duizenden familiewapens.

Dus is het heel goed mogelijk, dat er een familiewapen is, dat van oorsprong tot Uw familie behoort.

Vrij regelmatig komt het ook voor, dat men een familiewapen ontdekt, waarbij de naam dezelfde is als die van de vinder, terwijl men toch niet van de wapendragers afstamt.

Ook zulke wapens worden dan gevoerd.

In andere gevallen ziet men een wapen, dat men mooi vindt, en dat wordt dan maar als familiewapen aangenomen.

Er is geen wet, die dat verbiedt. Okkema zegt hierover:

"Kan iemand zomaar een wapen aannemen? In principe is het voeren van een wapen, op een enkele uitzondering na, vrij in ons land.

Dat wil dus zeggen, dat iemand het wapen kan aannemen dat hij zelf het liefst wil voeren, ook al behoort dat aan een andere familie."

1)

Heel vaak is het in het verleden, en soms in deze tijd, gebeurt, dat een stad of gemeente het wapen van een beroemde ridder of anders adelijk persoon aannam. Vele provinciewapens zijn op die manier afgeleid: Drenthe van het klooster van Assen; Gelderland van de periode dat Willem van Gulik Hertog van Gelre werd; etc. etc.

Voor een dergelijk gedrag was in feite maar een reden: men wilde een stuk historie verwerken in het stads- of gemeentewapen.

Het plaatsje Amerongen voert het wapen van Heer Borre van Amerongen, een wapen uit 1286.

Ondanks de tijd van vernieuwingen en veranderingen, wil men het stuk geschiedenis, dat hoort bij de plaats of omgeving, niet opgeven.

Zo dacht ook de groep middenstanders over het wapen van de Van Riesens. Op voorstel van de schrijver dezes, die tijdens een vergadering een model van het dorpswapen, afgeleid van het familiewapen van de Van Riesens van "De Riesen" toonde.

Als belangrijke argument voor het aannemen of adopteren van dit wapen werd de unieke postie aangegeven van de Van Riesens, die meer dan 300 jaren de sate op Riesberkamp in eigen familie hielden.

Een stukje geschiedenis, waarmee Boijl zich boven andere kleine dorpen in de Stellingwerven uit tilt.

Een eerbetoon ook aan de nazaten van deze familie, die zich thans verspreid heeft, en waarvan de personen maar moeilijk weer op te sporen zijn.

1) J.C. Okkema: Handleiding voor genealogisch onderzoek in Nederland: pag. 108, 5e alinea.

VERANTWOORDING

Zoals uit de voorgaande hoofdstukken reeds is gebleken, zijn er een aantal aspecten, die meetellen bij de uiteindelijke keuze van het dorpswapen. Hieronder een overzicht van de vragen die we ons stelden, en de punten die meetelden.

1. Kiezen we voor het wapen van deze familie, of voor een andere afbeelding, bijv. de klokkestoel.
2. Het is zeer moeilijk om de oorspronkelijke afstammelingen van de satebewoners te achterhalen, daar de familie Van Riessen ons vertelde, geen afstammelingen te zijn.
3. Gaan we het wapen in kleur omzetten, of houden we de oorspronkelijke kleuren aan.

De keuze op het wapen is gemakkelijk geweest: de satebewoners vormen voor Boijl een fraai stukje historie, iets unieks. Dus boeiend en leuk voor ons, en een eerbetoon aan de nazaten.

Omdat thans een ander wapen wordt gevoerd, kunnen we het oude wapen aanhouden, in de oorspronkelijke kleuren.

We mogen het wapen gebruiken, aangezien er geen wet is, die het ons kan verbieden. Behalve de wapens van openbare lichamen is het voeren van een wapen vrij.

Ons inziens is het beslist een eer voor de familie, dat wij dit wapen, trots, als bewoners van een uniek dorp, willen voeren.

Natuurlijk is het mogelijk, dat we bij al onze overwegingen bij de tot stand koming van de dorpsvlag personen gepasseerd hebben. Misschien ook komen er in de (hopelijk: nabije) toekomst afstammelingen van de familie die de sate bewoonden in contact met ons.

Wij kunnen dan vol trots zeggen: Ja, dit is het wapen van Boijl, en dat hoort in feite al meer dan driehonderd jaren bij onze mooie plaats!

J.J. Meijer.

Boijl, Mei-juli 1987

LITERATUURLIJST

- Inleiding tot de geschiedenis. Gen Harmsen Bilthoven, 1968
- Korte beschrijvinge van eenige vergetene en verborgene antiquiteiten der provintien en landen. Johan Picardt. Groningen, 1731
- Lokale en Regionale geschiedenis, handleiding tot beoefening van, Prof. Dr. W. Jappe Alberts en A.G. van der Steur. Bussem, 1968
- Groningen en de ommelanden onder de heerschappij van Karel van Gelder Dr. K. Huizinga. Groningen, 1925
- Steenwijk, verdedigd door Johan van den Kornput. (Herdruk, origineel 1581) H. Spanjaard en A. Smit Steenwijk, 1881
- Geschiedkundige aantekeningen over de Stellingwerfen en omstreken. J.H. Popping. Oosterwolde, 1920
- De historie van Weststellingwerf. M. H. de Vries. Wolvega, 1977
- Notities uit de geschiedenis van de Ooststellingwerfse dorpen. Dr. T.H. Oosterwijk. Oosterwolde, 1986
- Uut het laand van Lende en Kuunder. Luit J. Boer. Oosterwolde, 1982
- Waarheid en leugen over het Oera Linda Boek. (Herdruk van vier belangrijke publicaties uit 1876 en 1877).
- Geschiedenis van Noordwolde en de rotanmeubel-industrie. L. Kamminga. Drachten, 1964
- De geschiedenis van Noordwolde. T.de Boer en A. Meijer. Noordwolde, 1984
- Ons dorp Boijl. Dorpsbelang Boijl. Boijl, 1987
- Rijtuigen. Drs. H.B. Vos. Bussum, 1961
- Van Nispen tot Sevenaer: Nederlandse kastelen. Jhr. Dr. E. O. M. van Nispen tot Sevenaar. Amsterdam, 1946
- Burchten en kastelen. A.I.J.M. Schellart en Theo de Vries. Katwijk aan Zee, 1978
- Merkwaardige kastelen in Nederland, Herdruk uit 1854. Delen I tot en met VI. Mr. J. van Lennep en W.J. Hofdijk.
- Landgoederen en wandelterreinen in Nederland. ANWB 1964
- Kastelen in Nederland. A.I.J.M. van Schellart en W. v. Stuijvenberg. Amsterdam, 1984
- Monument van de maand: Oldeberkoop. S.J. vd Molen. Leeuwarden, 1986
- Handleiding voor genealogisch onderzoek in Nederland J.C. Okkema. Weesp, 1986
- Centraal bureau voor genelgie. Alg. Brochure. Den Haag, 1976
- Mededelingen. Uitg. Centr. Bur. voor Genealogie. Div. jaargangen.
- Familiewapens. Jan Zeeman. 1972
- The Scottish Clans and their Tartans. Herdruk uit 1891. Edinburgh, 1978
- Heraldiek. J.C.P.W.A. Steenkamp. Amsterdam, 1948
- Wat is heemkunde? C. Wilkeshuis. Amsterdam, 1941
- Heraldiek of Wapenkunde. J. Melkenbeeck. 1949
- Armorial Général. J.B. Rietstap. Gouda, 1884-1887
- Het volkskarakter in de heraldiek. C.Pama. Naarden,
- Zegels. J.C.P.W.A. Steenkamp- Naarden, 1943
- Friesche eigenerfdenwapens. G.F.E. Gonggrijp. Naarden, 1943
- Heraldiek en Ex Libris. C. Pama. Naarden, 1943
- Heraldiek in Ex Libris. C.H. Beels en J.Th. Peskens. A'dam, 1967
- Een en Ander over Wapenkunde of Heraldiek. Ch. Kiès. A'dam, 1935
- De gemeentewapens van Nederland. Kl. Sierksma. Utrecht, 1960
- Wapens en wapenrustinge. F. Wilkinson. Londen, 1980
- Nederlandsche familiewapens. Dr. H. Kits Nieuwenkamp. Haarlem, 1939 delen I tot en met IV

LITERATUURLIJST, vervolg

- De geschiedenis van onze familie. J.J. Meijer. Noordwolde, v.a. 1974
- Wapens, vlaggen en zegels van Nederland.
T. van der Laars. Amsterdam, 1913
- Kerkelijke heraldiek. Bruno Bernard Heim. Averbode, 1980
- Heraldiek. Otfried Neubecker. Amsterdam, 1977
- Spectrum vlaggenboek. Whitney Smith. Utrecht, 1975
- Vlaggen. Kl. Sierksma. Bussum, 1963
- A series of charts of Knights in armour, drawn by the late H. Russel Robinson, F.S.A., formerly Keeper of the armour, H.M. Tower of London.
Colchester, Essex, 1976

Voorts: diverse oude handschriften, tekeningen, etc. etc.

Ook: (verwijzingen)

- Eeckhoff, 1850. Gemeente atlas van Friesland. Stellingwerf, Westeynde.
- Eigen Volk, afl. sept. 1936 e.v. alsmede jaargang 1937.
- Even Bijproaten, dorpskrant Boijl, zomer 1987

Diverse oude geschriften en handschriften uit het archief van J.J. Meijer

INHOUD.

1. Voorwoord	pag. 2
2. Van Riesen	3
3. Heraldiek	6
4. Schildverdelingen	9
5. Afdrukken van geschriften met lakzegels	10
6. Familiewapens	12
7. Verantwoording	13
8. Literatuurlijst	14
9. Inhoud	16